

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Korin teemoissa on erinomaisesti nostettu esille tärkeitä asioita. Jossain määrin konkreettiset toimenpiteet jäävät puuttumaan teemojen osalta, kuten esimerkiksi opiskeluhuollon toimivuuden turvaamiseksi. Yhteisöllisestä opiskeluhuollosta puhuttaessa tulisi huomioida koulunuorisotyön mahdollisuudet olla mukana tässä työssä.

Opiskeluhyvinvoinnin tiedonkulun parantaminen mm.tarvittavin lainsäädännöllisin perustein on oikea tapa lähestyä asiaa.

Teatteritoiminnan esille nostaminen yksittäisenä kaikkien harrastealojen joukosta on mielenkiintoinen seikka. Harrastamisen Suomen mallin kehittäminen on tärkeä asia, mutta se tavoittaa perusopetusikäisen nuoren. Myös vanhempien ikäluokkien harrastustoiminnan tukeminen on tärkeää-

Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajatoiminnan kehittäminen on nostettu esille, mutta samaan aikaan valtionrahoituksen pienentyessä ja työpajatoiminnan järjestämishajonnan tiukentuessa kunnat kamppailevat järjestämismahdollisuuksien kanssa. Tämä yhtälö on haastava.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Matalan kynnyksen hyvinvoinnin tukeminen on tärkeää ja on hyvä, että se on ohjelmassa huomioitu. Ohjelmassa erityisesti mainituista walk in- ja chat-palveluista puuttuu kuitenkin vastuutaho. Samoin on tärkeää se, että nuorten parissa toimivien aikuisten riittävä osaaminen ollaan varmistamassa. On

erityisen tärkeää se, että nuorten parissa toimivien aikuisten (erityisesti nuorisotyö) koulutuksen taso varmistetaan.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Nuorten turvallisuuden tunteen ja turvallisuuden vahvistamisen nostaminen painopistealueeksi varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstön ja johdon täydennyskoulutuksen on erinomainen asia. Samoin Ankkuri-toiminnan kehittäminen.

Ohjelmassa mainitaan, että kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää nuorisotyötä kehitetään edelleen. Konkreettisia toimenpiteitä ei kuitenkaan ole juurikaan esitelty.

Hyvinvoinnin tukeminen keskittyy tässä ohjelmassa vahvasti koulujen harteille. On aiheellista miettiä, miten koulujen resurssit tämän vastuun kantavat tai olisiko vastuuta tarpeellista jakaa muillekin toimialueille enemmän.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Nuorisotyön suhteen olisi tarpeellista kiinnittää huomioita nimikkeisiin ja alan termistöön myös tässä ohjelmassa. Kunnallinen nuorisotyö on ohjelmassa esitelty kovin suppeana toimialana. Lisäksi olisi aiheellista miettiä, voisiko koulu- ja oppilaitosnuorisotyö olla osa kunnan nuorisotyötä vai onko tarpeellista edelleen erikseen jaotella se omaan kategoriaansa esimerkiksi rahoituksen osalta. Nuorisotyön aluekoordinaattoreiden toimenkuvaan olisi tarpeellista lisätä alueen kehittämisen näkökulmaa, tällä hetkellä työ tuntuu jäävän tiedon kokoamisen tasolle.

NuoDo-järjestelmän käyttöönoton edellyttäminen ei ole tarkoituksenmukaista vielä tässä vaiheessa, koska ohjelman kehittäminen vaatii vielä lisätyötä.

Laatutyön esille nostaminen nuorisotyössä on äärimmäisen tärkeää ja kunnissa tapahtuvan nuorisotyön tasalaatuisuutta pitäisi pyrkiä jotenkin kehittämään.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Osaamiskeskus Kanuunan työn jatkuminen olisi tärkeää, jotta jo tehty työ valuisi hukkaan.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Kansallisena tavoitteena mainittu nuorisotyön aseman vahvistaminen yhteisöllisyyttä vahvistavana toimenpiteenä ei varsinaisesti näy ohjelman toimenpiteissä riittävässä määrin.

Nuorisotyön laatu on nostettu ansiokkaasti ohjelmassa esille. Toimenpiteisiin kaivataan digitaalisen nuorisotyön mahdollisuuksien rinnalle livekohtaamisen mahdollisuuksia.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

VANUPO-ohjelma on kirjattu hyvin yleisellä tasolla ja hajanaisilla toimenpiteillä. Ohjelmaan toivoisi selkeitä linjauksia siitä, mihin tulevaisuudessa ollaan menossa. Ohjelman pitäisi myös ohjata moniammatillista työtä selkeästi yhteiseen suuntaan. Samoin ohjelman pitäisi pohjautua ennenkaikkea ennaltaehkäisevän työn tukemiseen. Kuntien erityispiirteiden huomioiminen ja mahdollistaminen on myös tärkeää ohjelmassa. Ohjelmassa mainittu kohderyhmä 12-25v. ei ole nuorisolain mukainen. Ohjelmaa tehtäessä on tärkeää muistaa osallistaa nuoria läpi koko maan.

Hallitusohjelmassa luvattu laaja-alainen toimenpideohjelma puuttuu VANUPOsta.

Määttä Piia
Sotkamon kunta